

JOAN FUSTER I EL PERIODISME

Diversos autors | Universitat de València, 2022 | 190 pàgines

Joan Fuster, el gran assagista en català del segle XX, poeta i lingüista, obtenia del "diguem-ne periodisme" la principal eina de subsistència, la seva professió. El mateix "diguem-ne" és seu, perquè no es considerava un periodista de redacció. "Només arribo a col·laborador", deia. Però els més de 4.000 articles publicats en gairebé una trentena de diaris i setmanaris de València, Barcelona i Madrid el converteixen, també, en un dels mestres de l'articulisme i del periodisme d'opinió. Josep Lluís Gómez Mompert, Joan Manuel Tresserras, Empar Marco, Francesc Pérez i J. Àngel Cano, cinc especialistes, aborden al detall la vessant periodística de Fuster i ens aporten

joies com la resposta de l'aleshores director de l'ABC, Luis María Anson, davant d'una reclamació de Fuster: "Ya sabe usted que en ABC, como en todos los periódicos del mundo, el capitalo colaboraciones se paga muy bajo". I una altra del mateix Fuster sobre la mateixa qüestió: "La meitat de les vegades no et pagaven, però l'altra meitat cobraves. I així anava tirant...". Tot escrivint quatre articles setmanals, si més no, com reconeixia el de Sueca. Tot un clàssic en aquest ofici de recurrents perplexitats.

LA MINA DE LA MORT

Maria Favà Compre | Editorial Gavarró, 2022 | 125 pàgines

El 10 d'abril de 1944, dilluns de Pasqua, es va produir l'accident amb més víctimes morals de la història de la mineria a l'Estat espanyol. L'explosió en una galeria de la mina Clara, al municipi de Saldes (Berguedà), deixava un dolorós balanç de 34 miners morts i un grapat de ferits. La premsa recolliria el succés amb informació esguerrada: portades amb talls, plors, processons i condols, però massa com, perquè, responsabilitats i condicions laborals sense enfilar. Maria Favà s'ha endinsat en els arxius i sumaris judicials, i també d'hemeroteques, s'ha entrevistat amb testimonis de l'època, amb cronistes locals, amb veïns de les localitats d'on eren originaris els miners per tal d'obtenir respostes a tants interrogants. El resultat és un retrat de l'Espanya fosca i càrbola de governadors i funcionaris falangistes, d'impunitats clamoroses, d'incompetències flagrants, de condicions laborals d'esclavistes, de silencis còmplices... i de suprema mesquina: molts anys després, moltes famílies no havien rebut les minses 6.000 pessetes d'indemnització que havia dictaminat el tribunal.

REVOLUCIÓ VILAWEB

Assumpció Maresma i Vicent Pàrral | Comanegra/Palau Robert, 2022 | 136 pàg.

El mes de setembre, cloïa al Palau Robert l'exposició "Revolució VilaWeb. Tecnologia, periodisme, societat i país", promoguda per la Direcció general de Difusió i comissariada pels periodistes i fundadors de la capçalera, Assumpció Maresma i Vicent Pàrral. I d'aquella exposició, aquest llibre, un recorregut, des de l'inici, del portal informatiu més antic dels Països Catalans. Fa vint-i-set anys que Vilaweb va penjar a Internet la primera pàgina anomenada "la Infopista", un dels primers directoris locals del món i el primer en català. La trajectòria, des de llavors, ha estat impecable. En el llibre, s'expliquen els referents intel·lectuals i professionals que en defineixen

l'essència: Joan Fuster, Albert Camus, Ramon Barnils, la mítica directora del *Washington Post* Katherine Graham, Oriana Fallaci, Anna Politkóvskaia, Julian Assange, Edward Snowden. *El Temps*, *USA Today* i *Liberation*. I tot plegat, com es pot llegir al llibre, "basat en un model de periodisme rigorós i fortament participatiu i un model econòmic sostenible, gràcies al suport de 22.000 subscriptors voluntaris".

ELS ANYS AMERICANS D'IRENE POLO

Glòria Santa-Maria i Pilar Tur Cal Carré. Editorial Artesana, 2022 | 213 pàgines

Quan Irene Polo decideix marxar a Amèrica, sis mesos abans de l'esclat de la Guerra Civil, tenia vint-i-sis anys.

Contractada com a representant de la companyia de Margarida Xirgu, que iniciava una gira teatral per aquelles terres, deixaria enrere una trajectòria impecable com a reportera en prestigiosos diaris i setmanaris com *Imágenes*, *La Humanitat*, *L'Opinió*, *L'Instant* i *Última Hora*. Sis anys després, se suicidava a Buenos Aires. El llibre inclou les disset cartes que, entre 1940 i 1942, Irene Polo va escriure al seu bon amic, el pintor Miquel Villà, que permeten intuir les causes de la profunda depressió que acabaria amb la seva vida: l'exili, la precarietat econòmica, la solitud i les desil·lusions amoroses.

RAHOLA FOTO 2022

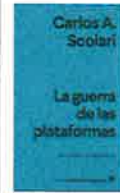
Diversos autors | Diputació de Girona i Demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes, 2022 | 26 pàgines

El llibre és una selecció dels treballs fotogràfics presentats a la tretzena edició dels Premis Carlos Rahola de Comunicació Local, organitzats per la Diputació de Girona i la Demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes. Vinc-i-una imatges punyents en què la pandèmia continua estant present, ara bé, sense la por inicial del confinament, sinó amb la mirada confiada de l'esperança i de la superació de les vacunacions massives. La natura amenaçadora i compulsiva ens intimida amb les fotografies dels incendis a l'Empordà, de l'erupció del volcà de Cumbre Vieja i dels estralls provocats als pobles i cultius, així com paisatges, esports i protestes al carrer que acaben d'arrodonir les mirades personals de quinze fotoperiodistes al llarg del 2021.

LA GUERRA DE LAS PLATAFORMAS

Carlos A. Scolari | Editorial Anagrama, 2022 | 103 pàgines

La revolució digital, entre moltes altres qüestions, comporta la lluita per l'hegemonia política, econòmica i cultural. I aquesta batalla, manté l'autor, ve de lluny. De quan Plató posa en boca de Sòcrates una demolidora crítica de l'escriptura "perquè és oblit el que produeix, en descuidar la memòria". El paper contra el pergamí; els monjos copistes enfrontats amb la impremta de Gutenberg; Edison i Tesla; vms i Beta; Windows i Mac; Netscape i Microsoft; Google i Facebook; fins arribar a l'*Streaming war* d'avui amb HBO, Netflix, Amazon... Tot un recorregut històric al llarg de totes aquestes guerres. L'autor és catedràtic del Departament de Comunicació de la Universitat Pompeu Fabra.

LES RIBERES CATALANES DE L'EBRE

Josep Bayarri | Onada Edicions, 2021 | 221 pàgines

Fa més de cinquanta anys que *La Vanguardia* va publicar una dotzena de reportatges sobre les comarques arrelengades al llarg de l'Ebre, de Mequinensa al Delta. L'autor era Josep Bayarri, un jove corresponent del diari a Tortosa estudiant apapellador a Barcelona, inspirat, ben segur, per aquelles cèl·lebres cròniques de viatges que Josep Pla publicava periòdicament a la revista *Destino*. L'editorial de Benicarló ha decidit rescatar aquests treballs de l'oblit, traduïts al català, tot incorporant-hi les pertinents actualitzacions de la mà del mateix autor i amb un pròleg de Xavier Garcia. Josep Bayarri és col·legiat del Col·legi de Periodistes i tot un referent periodístic a les Terres de l'Ebre.

GUIA PRÀCTICA CONTRA L'EXTREMA DRETA

Alba Sidera i Jordina Arnau | Pagès editors, 2022 | 182 pàgines

El feixisme mai pertany al passat. La fi de la democràcia és un procés gradual, inadvertit. Avui, Fratelli d'Italia, Fidesz, PiS, Rassemblement National, vox, AfD... copen escons i regidories a Europa. Ahir, Jessa Marie Le Pen, Haider, Bossi... El llibre recull les entrevistes efectuades a vuit experts sobre l'extrema dreta de diferents àmbits d'arreu del món que ajudaran a entendre el ressorgiment i la instal·lació silenciosa, gairebé sense resistències, del feixisme en l'imaginari col·lectiu. Ja ho deia Saramago: "Els feixistes del futur no tindran aquell posat de militar aspre. Seran homes parlant de tot allò que la gent vol escoltar: sobre bondat, família, bones costums, religió, ètica... En aquesta hora, sorgirà el nou dimoni i molt: pocs se'n donaran que la història s'està repetint".

EL PERIÒDICO

Maria Ramírez | Debate, 2022 | 308 pàgines

A mitjan anys vuitanta, es venien a l'Estat espanyol —especialment a Barcelona i Madrid— tres milions de diaris cada dia. Entre 2010 i 2020 es van tancar gairebé sis mil quioscos i avui, a Barcelona, amb prou feines en queden tres-cents i només un 26% de lectors s'informa en diaris de paper. Per a la resta, el canal d'informació és Internet, incloses les xarxes socials. El llibre, doncs, parla dels darrers vint-i-cinc anys del periodisme i la tumultuosa transformació, els reptes, les necessàries sinèrgies amb la tecnologia i de la seva essència inalterable, aliena al suport que s'utilitzi. L'autora és subdirectora de *elDiario.es* i col·laboradora del *Washington Post*.

PERIODISMO SOS

Aurora Labio-Bernal i Lorena R. Romero-Domínguez | Ediciones Pirámide, 2022 | 232 pàgines

La vinculació entre poder i comunicació és l'objecte del llibre. De com la comunicació esdevé una eina fonamental del poder —en el sentit més ampli— a poder imposar-se i legitimar-se mitjançant la ideologia. Una amenaça recurrent que plana sobre una professió en perill, ateses les variades fórmules per a sotmetre el lliure exercici de la tasca informativa.

Un capítol d'especial interès és el dedicat al filantropisme, una variant que planteja un nou escenari laboral per als informadors que han de recórrer als diners de fundacions públiques i privades per a sobreviure. Una altra vessant analitzada és aquell poder situat al marge de la legalitat, vinculat al crim organitzat, el narcotràfic o la corrupció.

Tots els llibres d'aquesta secció es poden trobar al Centre de Documentació Montserrat Roig (documentacio.periodistes.cat) i estan disponibles en préstec per als col·legiats.